

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. Canonis Nicæni expositio præinfinuata firmatur ex variarum
Synodorum decretis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

ac si sanxisset, quaestiones adversus Episcopum motas, & in Concilio Provinciali decisas, non posse appellando ad sublimius Tribunal trahi. Illud ergo prius tam ex rei natura, quam per litteram, vel etiam consequentiam illius Canonis, minime verò posterius evincitur potest: ipsomet Elliesio circa finem praecedentis Dissert. 1. §. 13. fatente, per Concilij Chalcedonenfis Canonem sextum dari recursum à Synodo Provinciae ad Synodum Dioeceseos: quod minime cohereret praeducto Nicæno Canoni quinto, si per hunc interdicteretur ulterior à Synodo Provinciali recursus ad superius Tribunal faciendus.

At pro quarto reponit Elliesius. Iudicium Synodi Provinciae, cujus in Nicæni Concilij Canone quinto fit mentio, esse ultimum, nec ab eo dari ullam provocationem. Iuberi enim à Synodo, excommunicatos tamdiu extra communionem manere, donec eisdem Episcopis visum fuerit, humaniorem ferre sententiam. Si verò post illorum sententiam, aliqua fuisset concessa provocatio, non hoc dicturum fuisse Concilium, sed potius asseriturum fuisse, dummodo Superior, ad quem provocatio facta fuerit, confirmet iudicium.

Verum priusquam directè respondeamus, sciscitari lubet ex illo Parisiensi Theologo: si Rex Christianissimus supremo alicujus Provinciae Gallicae Senatui concesserit facultatem super causis criminalibus ad iudicium suum delatis eatenus pronuntiandi, ut sententia ab eo lata inviolabiliter tenenda sit, donec eadem Regio Senatui visum fuerit, humaniorem ferre sententiam; num per hoc dicere fas sit, ipsimet etiam Regi adimi, seu negari auctoritatem mitigandi, seu judicialiter corrigendi sententiam ab illo supremo Senatu prolatam? Neutiquam: sed secundum ipsam rei naturam, excepta censenda est Regiae auctoritatis potestas, omnimoda cujuscuque Senatùs Regiae iudicariae facultati supereminens. Sic profectò ex illo Elliesiano argumento haud evincitur (dum Canon Concilij Nicæni non adiecit eam exceptionem, modo Superior, ad quem facta fuerit provocatio, iudicium confirmet) denegari superiori auctoritati potestatem mitigandam, seu judicialiter moderandam sententiam, à Concilio Provinciali latam, sed juxta ipsam rei naturam dicendum est, abstrahi ab illa exceptione: ut proinde Concilio Chalcedonenfi superius allegato fas fuerit, adhuc statuere, admittendum esse à Concilio Provinciae recursum ad Concilium Dioeceseos. Quidni ergo perinde, imò à fortiori dicendum erit, sub illa Canonis Nicæni recursum ad superiorem Ecclesiae auctoritatem haud denegantis, sed ab hoc dantaxat abstrahentis, dispositione, debere ex ipsa rei natura subintelligi supremam in Ecclesia per Christum tum Papam, tum Concilio Oecumenico immediatè concessam auctoritatis sacrosanctum tribunal?

Cujusmodi exceptionis pro quinto sequentem ex praefato Nicæno Canone accipe rationem. In hoc enim notata dignissimum est, quòd teste Elliesio, ita sit legendum, ut, qui

abjiciuntur ab uno Episcopo, ab alijs non recipiantur. Nunquid enim ille, qui abjicitur ab uno Episcopo, recipi potest à Concilio Provinciae? Quomodo igitur verborum illorum veritas subsistet, nisi dicatur per Tò ab alijs, (ceu voce similium repetitivà) non sublimiori auctoritati, qualem respectò cujuslibet Episcopi sigillatim sumpti Concilium Provinciale obtinet, sed pari dantaxat seu simili singulorum aliorum Episcoporum auctoritati denegari potestatem, illos, qui ab uno Episcopo excommunicantur, recipiendi ad communionem? Quandoquidem igitur tum Concilium Dioeceseos, tum multò magis Concilium Oecumenicum, tum absoluta clavium in Papà potestas sit longè sublimioris auctoritatis, quam provinciae Synodus; omninò dicere oportet, ab ejsulmodi Concilij Provincialis iudicio dari adhuc recursum tum ad Dioeceseos Concilium, tum à fortiori ad Synodum Oecumenicam, tum etiam ad Papam absolutam clavium auctoritatem, Canone illo Nicæno nequidquam obitante: ita ut, tamen si verba Canonis illius, juxta novissimam Parisiensem editionem tali modo essent accipienda (quod h, qui excommunicantur ab alijs, haud debent ab alijs recipi ad Communionem) nihilominus ex propria illius vocis similium repetitivae significatione, oporteat, id intelligere de illis, qui paris solummodò, non autem superioris sunt auctoritatis.

§. II.

Canonis Nicæni expositio praesinuata firmatur ex variarum Synodorum decretis.

Elliesius praesentis Dissert. 2. §. 2. nicitur, intentum suum firmare ex sequentibus Synodorum decretis, quae mox demonstrabimus, nostrae sententiae apprime inservire.

Inducitur primò secunda Generalis Synodus Can. 2. Tom. 2. Conciliorum colum. 954. relata, administrationem rerum Ecclesiasticarum Synodo Provinciae vi praerogati decreti Nicæni commissam, affirmans sub his verbis: *Servatà, quae praescripta est, de gubernationibus regulà, manifestum est, quòd illa, quae sunt per unamquamque Provinciam, ipsius Synodus Provinciae administrat, sicut Nicæno constat decretum esse Concilio.* At inter ea, quae per unamquamque Provinciam occurrunt (subsonit is Theologus) est Episcoporum delinquentium correctio & depositio. Haec igitur ex sententià Nicæni & Constantinopolitani Concilij tota pertinet ad Synodum Provinciae.

Verum isthac argumentatione prorsus admissa, suppono inprimis, quae per unamquamque Franciae Provinciam occurrunt causae iudicariae, administrari à Regio illius Provinciae supremo Senatu. Hinc verò sciscitor ex illo Parisiensi Doctore, an ex illà Regij Senatùs auctoritate iudicarià inferre auit, illam administrationem supremo in qualibet Provincia Senatui, in causis iudicarijs etiam

oritas
adtra
tolicu
VI
b.

criminalibus commissam, privativè ad Regem intelligi debere, ita ut dicendum sit, ex ea Regi ademptam esse & cumulativam & supereminentialem in administratione hujusmodi, causisque judiciarijs eidem annexis auctoritatem? Quomodo igitur Elliesius, utique negativè, respondebit ad isthanc quæstionem, eodem modo stabit in salvo auctoritatis Ecclesiasticæ Synodo Provinciali superioris, imò in Papa & Concilio Oecumenico supremæ, non cumulativa duntaxat, sed etiam supereminens potestas. Et hinc quando Innocentius III. in Epist. ad Victoricum Rhotomag. cap. 3. dicit: causas, vel contentiones inter Clericos tam superiores, quàm inferiores exortas, ab Episcopis ejusdem Provinciæ secundum Synodum Nicænam congregatis esse terminandas, absque tamen præjudicio Romanæ Ecclesiæ; immeritò contendit Elliesius, hanc clausulam indebitè superaddi; cum per ipsam rei naturam debeat subintelligi, dum non privativè ad Sedem Apostolicam accipiendus est ille Nicænus & Constantinopolitanus Canon, sed salvâ nedum cumulativâ, verùm supereminente etiam, clavius Cathedræ Apostolicæ Romanæ ex Christo concessarum auctoritate.

17. Secundò inducitur ex opposito Africanum Concilium in Epist. ad Celestinum, ubi sic eum alloquitur, Præfato debite salutationis officio impendit deprecatur, ut deinceps, ad vestras aures hinc venientes, non faciliùs admittatis, nec à nobis excommunicatos in communionem velitis admittere, quia hoc etiam in Nicæno Concilio desinitum, facile advertit Venerabilitas tua: nam etsi de inferioribus Clericis, vel Laicis videtur ibi præcavere, quando magis hoc de Episcopis voluit observari, ne in sua Provincia à communionem suspensi, à tua Sanctitate vel festinatò, vel præproperè, vel indebitè videantur communioni restitui, quia & nullâ Patrum definitione hoc Ecclesiæ derogatum est Africanæ, & Decreta Nicæna sive inferioris gradus Clericos, sive ipsos Episcopos suis Metropolitanis apertissimè commiserunt. Prudentissimè enim justissimèque providerunt, quæcumque negotia in suis locis, ubi sunt orta, finienda, nec unicuique Provinciæ gratiam S. Spiritus desuturam, quâ æquitas à Christi Sacerdotibus, & prudenter videatur, & constantissimè teneatur. Ex quo infert Elliesius, apertissimè constare, Episcoporum non secus ac Clericorum judicia in Concilio Provinciali, juxta Nicæni Synodi regulam, terminari debere.

18. Verùm præterquàm, quòd illa judiciorum terminatio à Synodò Provinciæ faciendâ, juxta dicta superius nequeat privativè ad auctoritatem Concilio Provinciali superiori intelligi: sed salvam supponat nedum cumulativam, sed supereminentialem Concilij Diæceleos, & à fortiori Synodi Oecumenicæ, atque Petri Cathedræ Apostolicæ auctoritatem: meritò insuper in illis Africani Concilij literis annotandæ hic occurrunt sequentes clausulæ, tum quòd Patres inibi deprecantur Papam, ne deinceps faciliùs admittat, & ad communionem restituat à se, nempe Provinciæ synodò, excommunicatos. Quomodo autem hujusmo-

di deprecatio ad excommunicatos non faciliè admittendos subliteret, nisi illà Synodò fuisset in Romano Pontifice agnita superior auctoritas, cum cæteròquin non faciliè tantum illi non fuissent admittendi, sed nullo prius modo fas fuisset Papæ, illis à Synodò Provinciali ad ipsum recurrentibus, restituere communionem. Tum quòd in eadem Epist. dicatur, videri de inferioribus duntaxat Clericis, vel Laicis à Nicæno Concilio præcavere. At si hujus Concilij Canon per apertam litteram sanxisset etiam de Episcopis, quomodo videri posset, eo duntaxat cautum esse de inferioribus Clericis, vel Laicis? Atentiò quidem Canonis Nicæni ratione, ne scilicet per nimios ad Sedem Apostolicam ex remotioribus provincijs recursum, justo major fieri posset quietis Ecclesiasticæ perturbatio, subinferebant exinde Patres Africani, præterea Synodi intentioni ac menti consonum esse, ut de Episcopis etiam obviaretur, ne, qui in sua Provincia à communionem suspensi sunt, à Pontifice Romano vel festinatò, vel præproperè, vel indebitè restituantur communioni. Sed ad quid tantæ restrictiones adhibendæ fuissent ab Africanis, nisi isti agnovissent in Papa recursum ejusmodi admittendorum potestatem, cujus tamen circumspiciam deprecabantur moderationem ex causâ, quòd prudentissimè, justissimèque sit provisum, quæcumque negotia in suis locis, ubi sunt orta, esse finiendâ. Ad quomodò proinde circumspiciam moderationis rationem prudentialem, auctoritatis tamen Concilio Provinciali semper supereminens, minimè, peremptoriam respiciebat Cyprianus Epistolâ 24. in hæc scribens verba.

Cum statutum sit omnibus nobis, & æquam sit pariter ac justum, ut unicuique causa illic audiatur, ubi est crimen commissum, & singulis Patribus porrio Gregij sit adscripta, quam regat unusquisque & gubernet, rationem sui adus Domino redditurus: oportet utique eos, quibus præsumi, non circumcurfare, nec Episcoporum concordiam coherentem suâ subdola & fallaci temeritate collidere, sed agere illic causam suam, ubi & accusatores habere & testes sui criminis possit.

Inducuntur tertio Canones Concilij Antiocheni à Synodò Oecumenicâ Chalcedonenſi, ac in Ecclesiâ universâ in auctoritatem admittuntur quorum decimus quintus ita habet. Si quis Episcopus de certis criminibus accusatus condemnatur à omnibus Episcopis ejusdem Provinciæ, cunctisque consonantes eandem contra eum formam Decreti protulerint, tunc apud alios minimè judicari, sed firmam concordantiam Episcoporum Provinciæ manere auctoritatem. Quòd si verò Episcopi non convenissent in unam sententiam, statuit eadem Synodus Can. 14. ut Metropolitanus Episcopus à vicinâ Provinciâ Judices alios convocet, qui controversiam tollant, ut per eos simul & comprovinciales Episcopos, quòd justum fuerit, approbetur. An non igitur hic extat manifestè sancitum; ut omnis causa, ipsos etiam Episcopos concernens, Provincialis Episcoporum Synodi, si conveniant, vel si varent, finitimum orum, unâ & Comprovincialium arbitrio plenè terminetur, nullo relicto loco appelle

appellationis ad superius aliquod Ecclesiasticum tribunal?

21. Verum dum Elliesi gloriaris, eos Concilij Antiocheni Canones in auctoritatem admissos esse à Concilio Chalcedonensi, à quo tamen, *superius* asseverabas, extare statutum, ut à Synodo Provinciae detur recursus ad Synodum Diocesanos: quomodo absque aperta contradictione fas tibi fuit, asserere, quod ex praescriptis Concilij Antiocheni Canonibus, nullus postea relictus sit locus appellationi ad superius aliquod Ecclesiasticum Tribunal interponendae? Sicuti ergo Chalcedonense Concilium illos Antiochenos Canones non ita intelligendos censuit, ut per eos esset denegata appellatio, sed ab hac, utpote quae per ipsam rei naturam subsistebat, ibi abstraheretur, sicque adeo recursus adhuc pateret ad Concilium Diocesanos, ita planè, imò à fortiori, nullatenus dici potest, per eos Canones fuisse eliminata appellatio ad Sedem Apostolicam. Quinimò si, uti aperte profiteris, in ejusdem Concilij Antiocheni Canone duodecimo ad majorem adhuc Synodum à Concilio Provinciae datur recursus, quando obtentum fuit ab Imperatore rescriptum, quo causa jam iudicata retrahari jubebatur: an non Sedis Apostolicae major habendus fuisset respectus, ut eà jubente, causam retraheretur, ad alterius, Synodo Provinciae majus, ipsius etiam Apostolicae Cathedrae tribunal admitti deberet recursus? Eò vel maximè, quod Canone sexto Concilij Constantinopolitani esset quoque provisum: Si eveniret, ut Provinciales Episcopi crimina, quae Episcopo intentata suerant, corrigere non possent, tunc accederent ad majorem Synodum Diocesanos illorum Episcoporum, pro hac causa convocatorum. Quidni ergo istud haberet locum erga sacrosanctum Apostolicae Cathedrae tribunal, vel jubente Papà, erga Concilium quoque Oecumenicum ipsius auctoritate convocandum.

22. Quo igitur jure, mi Elliesi, audiendos contendis Orientales, quos dicit Occidentalibus successisse, quod vellent iudicia in Oriente finita (non utique coram alio, quam Sedis Apostolicae auctoritate insignito Tribunali) refricare: ideoque illos in Concilio Philippolitano fuisse conqueutos, quod Athanasius in Oriente damnatus, ad communionem ab Occidentalibus esset receptus; quam ob causam Orientales noluisse Occidentalibus communicare in Synodo Sardicensi, eò quod Episcopos à se damnatos non projecissent, sicque Concilio Orientis non tribuissent dignum honorem. Nunquid verò æquum fuerat, tam Orientales, quam Elliesium cum suis asseclis magis deferre Sardicensis Concilij Apostolicae auctoritatis, sicque Oecumenicae Synodi characterem dotati decretis proximè referendis, quam proprio suo iudicio, nullius Oecumenici Concilij, uti *basiliensis* visum est, definitione nixo? Nunquid ipsimet per Christum Matth. 18. constituta sanctioni deferre potius fas est, juxta quam universos Ecclesiae Episcopos, adeoque etiam Occidentalibus ipsos etiam Orientales in unum Oecumenicum, vicario

Christi penes Papam Romanum existente characterè insignitum, sicque universalis Ecclesiae repraesentativum Concilium, convenire oportet? Nefas igitur est, eam Orientalium ab Occidentalibus fieri & probari divisionem, per quam, juxta Eusebianorum detestabilem praesensionem, res Orientis non nisi in Orientali Concilio, res verò Occidentis, non nisi in Occidentali Synodo terminari deberent.

S. III.

Quid à Concilio Sardicensi de appellationibus ad Apostolicam Romani Pontificis Cathedram interponendis, fuerit sancitum?

23. Elliesius praesentis Dissert. 2. §. 3. praeloquitur in hæc verba. Cum Occidentales viderent ab Orientalibus iudicia quaedam injustè in Episcopos Orthodoxos v. g. in Athanasium esse lata, cogitasse de Synodorum Provincialium auctoritate per Synodum Sardicensem imminuendâ; & idcirco non quidem jus appellationum, sed aliam prerogativam Pontifici Romano detulisse. Ita verò se habent praesinuati Sardicensis Concilij ad praesens institutum facientes Canones.

Canon III. Sardicensis Concilij.

24. Osius Episcopus dixit, illud quoque necessarium adijciendum est, ut Episcopi de sua Provincia ad aliam Provinciam, in qua sunt Episcopi, non transeant, nisi fortè à Fratribus hujus invitati, ne videamur januam claudere charitatis. Quod si in aliqua Provincia aliquis Episcopus contra Fratrem suum Episcopum litem habuerit, ne unus è duobus ex alia Provincia advocet Episcopum cognitorem. Quod si aliquis Episcoporum iudicatus fuerit in aliqua causa, & putat, se causam bonam habere, ut iterum Concilium renovetur, si vobis placet, S. Petri Apostoli memoriam honoremus, ut scribatur ab his, qui causam examinarunt, Julio Romano Episcopo, & si iudicaverit, renovandum esse iudicium, renovetur, & det iudices; si autem probaverit, talem causam esse, ut non refricentur ea, quae acta sunt, quae decreverit, confirmata erunt, si hoc omnibus placet, Respondit Synodus, placet.

Canon IV. Sardicensis.

25. Gaudentius Episcopus dixit, addendum, si placet, huic sententiae, quam plenam sanctitate protulisti, ut, si quis Episcopus fuerit depositus iudicio Episcoporum, qui sunt in vicinia, & dicat, rursus sibi defensionis negotium competere, non prius in Cathedram alius substituatur, quam Romanus Episcopus, causam cognitam, sententiam tulerit.